

Kamienica Pod Gruszką

2020-07-10

W latach 2006-2019 miasto przeznaczyło blisko 37,5 mln złotych na renowację krakowskich zabytków. Dzięki temu nie tylko ocalały od zniszczenia poszczególne budynki, niejednokrotnie o ogromnej wartości historycznej i kulturowej, ale też wypiękniał cały Kraków. W pierwszym odcinku cyklu #krakowheritage, w którym przybliżamy odnowione krakowskie obiekty, pokazujemy Kamienicę Pod Gruszką.

Kamienica Pod Gruszką zlokalizowana jest ścisłym centrum miasta – na rogu ulic Szczepańskiej i Sławkowskiej. Początki budynku sięgają XIII w., wybudowana została ok. 1300 r. pod nazwą „Sub Pira” lub „Sub Pryn” – czyli „Pod Gruszką”. W XIV w. kamienica należała do Gniewosza z Dalewic, dworzanina króla Władysława Jagiełły. Zgodnie z legendą, w tym czasie w budynku miał ukrywać się arcyksiążę Wilhelm Habsburg i po kryjomu spotykać z królową Jadwigą. Ich zaręczyny zostały jednak zerwane, a Jadwiga poślubiła Jagiełłę.

Na przestrzeni wieków kamienica zmieniała właścicieli, którzy przebudowywali budynek i dostosowywali go do własnych gustów i potrzeb. Kiedy właścicielem Kamienicy Pod Gruszką był chorąży i sędzia grodzki Andrzej Żydowski, na jego zlecenie na gotyckich sklepieniach i żebrowaniach w reprezentacyjnych salach pierwszego piętra, Baltazar Fontana, działający na terenie Krakowa i Małopolski na przełomie XVII i XVIII w., wykonał słynne sztukaterie. Można podziwiać je w sali, która dziś nosi jego imię. Historycy sztuki uważają, że sala Fontany należy do najpiękniejszych wnętrz mieszczańskich w Polsce. Dzisiejsza forma kamienicy zarówno w architekturze zewnętrznej, jak i we wnętrzach, to efekt przebudowy i konserwacji przeprowadzonej w XIX w. pod kierunkiem Władysława Ekielskiego.

W 1936 r. budynek został zakupiony na potrzeby Izby Lekarskiej, a czasie II wojny światowej mieściła się w nim stołówka SS i kawiarnia Literarisches Kafeehaus. Po wojnie kamienica wróciła do Izby Lekarskiej, a kiedy dekretem rządu rozwiązano samorząd lekarski i znacjonalizowano jego majątek, decyzją ówczesnego premiera Józefa Cyrankiewicza, gmach przejęło Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich. Obecnie znajduje się tu Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, administrowany przez Bibliotekę Kraków. Kwitnie tu życie kulturalne, a w pięknej sali klubu odbywają się spotkania literackie.

Kamienica Pod Gruszką przed remontem:

Kamienica Pod Gruszką po remoncie:

W 2011 r. z budżetu Krakowa dofinansowano prace związane z remontem konserwatorskim Kamienicy Pod Gruszką, obejmujące elewację frontową. Miasto przeznaczyło na ten cel 130 tys. zł, co stanowiło 35% poniesionych kosztów. Przypominamy, że w latach 2006-2019 Kraków przyznał 330 dotacji na prace konserwatorskie i restauratorskie, a także prace budowlane realizowane w krakowskich obiektach zabytkowych (więcej [tutaj](#)). Na ten cel miasto przeznaczyło blisko 37,5 mln zł.

**Magiczny
Kraków**

Zachęcamy krakowian do spacerowania szlakiem odnowionych zabytków, rozpoznawania najpiękniejszych obiektów i oznaczania ich hasztagiem #krakowheritage – wspólnie pokażmy, że jesteśmy dumni z efektów opieki nad zabytkami naszego miasta. „Bądź turystą w swoim mieście – zwiedzaj Kraków” i odkrywaj na nowo cenne zabytki.

#krakowheritage #owhc